

Załącznik Nr 1 do uchwały
Nr/...../.....
Rady Gminy Banie Mazurskie
z dnia.....

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
GMINY BANIE MAZURSKIE
na lata 2022 - 2025**

I. Postanowienia ogólne

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowi opis działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych na terenie Gminy Banie Mazurskie w latach 2022-2025.

Program wpisuje się w cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Banie Mazurskie – cel główny: wzrost zaradności życiowej mieszkańców, cel operacyjny: ograniczenie występujących patologii i dysfunkcji. Program w swej konstrukcji merytorycznej jest utożsamiany z założeniami Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Podstawę prawną rozwiązywania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu stanowi Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn.zm.). Ustawa ta reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zasady i tryb postępowania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, zadania i uprawnienia organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi. W zakresie rozwiązywania problemów z narkomanią podstawę prawną stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 2050 z późn. zm.)

II. Diagnoza

Do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom w Polsce obejmujących m.in. promocję zdrowia psychicznego, promocję zdrowego stylu życia, informowanie o szkodliwości alkoholu, środków odurzających i substancji psychotropowych oraz działalność interwencyjną, zobowiązane są odpowiednie organy administracji rządowej, instytucje przez nie nadzorowane oraz samorządy lokalne.

1. Promocja zdrowia psychicznego - wszelkie działania mające na celu polepszenie jakości życia i dobrostanu psychicznego całej populacji, w tym również osób z problemami zdrowia psychicznego i ich opiekunów (rodzin, przyjaciół, bliskich). Cele te można zrealizować poprzez opracowanie i wprowadzenie w życie skutecznych planów działań promujących zdrowie psychiczne.
2. Promocja zdrowego stylu życia - polega na uczeniu młodych ludzi umiejętności, które umożliwią im konstruktywne zaspokojenie ważnych celów i potrzeb wieku dojrzewania. Do takich umiejętności należą, np.: podejmowanie racjonalnych decyzji, rozwiązywanie konfliktów, samokontrola, radzenie sobie ze stresem itp.
3. Informowanie o szkodliwości alkoholu, środków odurzających i substancji psychotropowych - polega na kształtowaniu i wzmacnianiu norm przeciwnych używaniu substancji psychoaktywnych i stosowaniu przemocy, poprzez m.in. korygowanie błędnych przekonań na temat rozpowszechnienia danego niepożądanego zachowania wśród młodzieży.
4. Działalność interwencyjna - wczesna interwencja to działanie podjęte w jak najszybszym terminie po ujawnieniu się dysfunkcjonalnego zachowania. Celem wczesnej interwencji jest zapobieganie ich rozwojowi i eskalacji. Programy wczesnej interwencji w obszarze profilaktyki kierowane są do osób z grup wysokiego ryzyka i osób zagrożonych określonymi problemami. Wymagają wysokiego zindywidualizowania, które wynika

z konieczności dostosowania ich do sytuacji i potrzeb poszczególnych osób lub grup obejmowanych interwencją.

Organizacjami uprawnionymi do ww. działań są organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia), organizacje kościelne, związki samopomocy, rodziny osób uzależnionych. Rodzaj działań profilaktycznych realizowanych na terenie danego województwa lub gminy jest określany przez samorząd w Wojewódzkim lub Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Większość ludzi korzystających z alkoholu robi to w sposób rozsądny i powściągliwy, jednak pewna część ludzi nadużywa alkoholu, co powoduje w sposób nieuchronny dużą ilość szkód i zagrożeń. Występują one we wszystkich społeczeństwach. Wielkość tych szkód jest związana z rozmiarami i stylem konsumpcji napojów alkoholowych, ale zależy również od skuteczności i zasięgu działań profilaktycznych i naprawczych.

Nie ulega wątpliwości, że istnieją istotne powiązania między używaniem i nadużywaniem alkoholu, środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych a ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Jednak powiązania te są złożone i różnią się stopniem bezpośredniości wpływu uzależnienia na ubóstwo i wykluczenie oraz zasięgu tego wpływu.

Na szczególne podkreślenie zasługują następujące zjawiska i procesy występujące w różnych populacjach:

1. Uzależnienie jako zespół objawów klinicznych (choroba) powoduje różnorodne szkody:

1) Osoby uzależnione a praca i sytuacja społeczno-ekonomiczna:

Osoby uzależnione na skutek postępującej degradacji psychofizycznej tracą zdolność do efektywnego funkcjonowania w rolach społecznych i zawodowych, tracą posiadane miejsca pracy i mają ograniczone zdolności do skutecznego poszukiwania zatrudnienia. Proces ten w istotny sposób wpływa na rozmiary zjawiska bezrobocia i ubóstwa. W części przypadków prowadzi to do radykalnego zrywania więzów z najbliższym otoczeniem, utraty podstawowych źródeł wsparcia, a także bezdomności.

2) Osoby uzależnione a rodzina:

Zachowanie osób uzależnionych często nacechowane przemocą, agresją, zaniedbywaniem podstawowych obowiązków rodzinnych przyczynia się do destrukcji życia ich rodzin, obejmującej zjawisko pauperyzacji, zaburzeń zdrowia somatycznego i psychicznego oraz stygmatyzacji społecznej.

3) Alkoholowy Zespół Płodowy (FAS) i inne problemy zdrowotne:

Nadużywanie alkoholu przez uzależnione kobiety ciężarne często powoduje organiczne uszkodzenie dzieci w okresie prenatalnym, którego skutkiem jest upośledzenie umysłowe i opóźnienia rozwojowe o różnym stopniu ciężkości. Skutkują one w przyszłości niepełnosprawnością społeczną i zawodową. Należy zwrócić również uwagę na podwyższoną śmiertelność w populacji osób uzależnionych i jej wpływ na pogorszenie warunków materialnych ich rodzin.

4) W przypadku osoby uzależnionej od środków psychoaktywnych (narkotyków), każda myśl skierowana jest w stronę zaspokojenia potrzeby nadrzędnej, czyli w tym przypadku - dostarczenia do organizmu kolejnej dawki narkotyku. Narkoman kłamie, mataczy i manipuluje. Osoba pod wpływem narkotyku może uciekać z domu. Narkomania cechuje się także napadami agresji i złości, które po chwili ustępują. Osoba, która do tej pory była nam bliska, staje się zamknięta w sobie, żyjąca we własnym świecie. Doprowadza to do zerwania więzi rodzinnych, zubożenia rodziny.

2. Osoby nadużywające alkoholu bez klinicznych objawów uzależnienia.

1) Nadużywanie alkoholu a praca:

Nadużywanie alkoholu jest częstym źródłem obniżenia zdolności do sprawnego wykonywania pracy zawodowej, zwiększa ryzyko utraty pracy i obniża zdolność do skutecznego poszukiwania zatrudnienia. Może więc przyczyniać się do powstawania i utrwalania ubóstwa, a co za tym idzie do podlegania procesom wykluczenia społecznego.

2) Nadużywanie alkoholu a rodzina:

Nadużywanie alkoholu prowadzące do zaburzeń zachowania może również powodować istotne i okresowe zaburzenia życia rodzinnego, podobnie jak w rodzinach osób uzależnionych (pauperyzacja, przemoc itp.).

3) Alkoholowy Zespół Płodowy FAS i inne problemy zdrowotne:

Należy również zwrócić uwagę na trudne do zdiagnozowania zjawisko picia alkoholu w okresie ciąży przez kobiety, które nie są uzależnione, ale nie posiadają wiedzy o szkodliwości tego zjawiska albo ją lekceważą.

3. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych, tzn.: takich, gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne.

1) Sytuacja ekonomiczna dorosłych członków rodzin alkoholowych:

Jak już wspomniano w pkt 1b małżonkowie i najbliżsi osób uzależnionych często doświadczają niedostatku materialnego z powodu utraty zdolności do pracy lub niskich wynagrodzeń czy dużych wydatków na alkohol. Często również dochodzi do marnotrawienia środków uzyskiwanych od pomocy społecznej.

2) Sytuacja psychospołeczna dorosłych członków rodzin alkoholowych:

Życie w chronicznym stresie i zagrożeniu przemocą w przypadku np.: żon alkoholików często prowadzi do znacznego obniżenia ich sprawności psychofizycznej i do zaburzeń emocjonalnych. Przyczynia się to do obniżenia zdolności funkcjonowania na rynku pracy oraz do utraty lub mniejszych możliwości zarobkowania.

4. Dzieci i młodzież żyjące w rodzinach alkoholowych.

1) Sytuacja ekonomiczno-społeczna dzieci w rodzinach alkoholowych:

Dzieci w rodzinach alkoholowych często doświadczają nie tylko ubóstwa, ale również istotnych zaburzeń emocjonalnych i zakłóceń rozwoju psychofizycznego. Przyczynia się to do powstawania problemów w nauce, w części przypadków do obniżenia poziomu wykształcenia, z czego wynikają potem ograniczone zdolności do aktywnego funkcjonowania na rynku pracy.

2) Sytuacja psychospołeczna dzieci w rodzinach alkoholowych:

W części przypadków życie w chronicznym stresie, zagrożeniu i przemocą prowadzi do zaburzeń zachowania i związanych z nim naruszeń prawa i porządku publicznego, które sprzyjają procesowi wykluczenia społecznego.

3) Ryzyko uzależnień:

Należy również podkreślić, że przy braku wsparcia i pomocy socjoterapeutycznej dzieci alkoholików tworzą grupę najwyższego ryzyka uzależnienia od alkoholu i narkotyków i wiele z nich zostaje alkoholikami.

5. Upijające się nastolatki tworzą populację obejmującą ok. 20% młodzieży w przedziale wiekowym 15-18 r.ż.

6. Narkomania wśród młodzieży stała się istotnym problemem powodującym zaburzenia psychologiczne, a także wyróżniający sposób zachowania. Nastolatki najczęściej niebędący świadomi drastycznych konsekwencji sięgnięcia po środki psychoaktywne decydują się eksperymentować z substancjami odurzającymi,

najczęściej za sprawą namowy i presji znajomych. To prowadzi do uzależnienia i konsekwencji zdrowotnych w sferze psychicznej oraz fizjologicznej

Stosowanie wszelkiego rodzaju środków odurzających w okresie dojrzewania destrukcyjnie wpływa na karierę edukacyjną i zwiększa ryzyko poważnego obniżenia zdolności funkcjonowania na rynku pracy. Należy również zwrócić uwagę, że osoby z tej grupy cechuje wysokie ryzyko zaburzeń zachowania, konfliktów z prawem i przyszłego uzależnienia od alkoholu i narkotyków.

Mimo istnienia wyraźnych powiązań między procesami zachodzącymi w opisanych powyżej populacjach zasługują one na odrębną uwagę ze względu na prowadzone działania profilaktyczne, korekcyjno-interwencyjne i terapeutyczne. W wielu przypadkach mamy do czynienia przede wszystkim z podstawowymi zagrożeniami zdrowia psychicznego i fizycznego oraz porządku i bezpieczeństwa publicznego. Całość tych zagrożeń tworzy wyzwanie podejmowane przez instytucje rządowe, samorządowe, profesjonalne oraz organizacje pozarządowe w ramach Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Program ten realizowany jest od 1997 roku. Podstawy prawne do jego realizacji tworzą zapisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpływały wnioski o zastosowanie leczenia odwykowego, Komisja kierowała wnioski do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Zgodnie z przepisami art. 12 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dn. 26 października 1982, na terenie Gminy Banie Mazurskie Rada Gminy Uchwałą Nr XL/219/2018 z dnia 31 lipca 2018 roku w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania na terenie Gminy Banie Mazurskie miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych ustaliła:

Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- 1) o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa w wysokości **25**,
 - 2) o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) w wysokości **20**,
 - 3) o zawartości powyżej 18% w wysokości **15**,
- w tym:

a) liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:

- o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa na **7**,
- o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) na **5**,
- o zawartości powyżej 18% na **5**,

b) liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

- o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa na **18**,
- o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) na **15**,
- o zawartości powyżej 18% na **10**.

Edukacja szkolna w gminie Banie Mazurskie realizowana jest w 2 przedszkolach oraz w 2 szkołach podstawowych.

III. Uzależnienia behawioralne oraz od substancji psychoaktywnych

- 1. Uzależnienia behawioralne** to nowa grupa uzależnień psychicznych, które wiążą się z nałogowym wykonywaniem pewnych przyjemnych czynności. Ich realizacja prowadzi do krótkotrwałego uczucia euforii i ulgi, po czym pojawia się jeszcze silniejsza potrzeba ich powtórzenia. Prowadzi to do błędnego koła uzależnienia, doprowadzając do sytuacji patologicznych.

Przykładami najczęstszych uzależnień behawioralnych są:

zakupoholizm, patologiczny hazard, kompulsywne objadanie się, ortoreksja – nadmierna koncentracja na zdrowym jedzeniu, uzależnienie od seksu lub pornografii, pracoholizm, uzależnienie od używania komputera i gier komputerowych, siecioholizm – uzależnienie od użytkowania sieci internetowej, fonoholizm – uzależnienie od telefonu komórkowego, uzależnienie od używania kart płatniczych, kleptoholizm – uzależnienie od okradania, uzależnienie od środków masowego przekazu, tanoreksja – uzależnienie od opalania się w solarium, bigoreksja – przesadna dbałość o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne, restrykcyjną dietę, stosowanie sterydów anabolicznych, uzależnienie od zabiegów medycyny estetycznej i chirurgii plastycznej.

- 2. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych** to uzależnienie fizjologiczne: silna potrzeba stałego zażywania substancji objawia się wystąpieniem nieprzyjemnych dolegliwości fizycznych, takich jak ból, biegunka, drżenie mięśni, bezsenność czy wymioty. Odstawienie substancji prowadzi do wystąpienia zespołu abstynencyjnego: objawy zależą od tego, jaka substancja jest przyczyną uzależnienia. Zażywanie niektórych może prowadzić także do uzależnienia psychicznego. Odstawienie nie powoduje wtedy wystąpienia fizjologicznych objawów, ale mogą pojawić się: wzrost tolerancji na działanie środka, wzrost popędu odnośnie zdobywania środka uzależniającego, natręctwa myślowe i zachowania kompulsywne. Warto zwrócić uwagę, że uzależnienie może dotyczyć wielu substancji psychoaktywnych, różniących się między sobą zarówno działaniem, jak i skutkami ubocznymi dla organizmu.

IV. Cele gminnego programu

1. Ograniczenie negatywnych skutków dotyczących uzależnienia.
2. Zmniejszenie indywidualnych zagrożeń psychospołecznych i ekonomicznych wynikających z uzależnień.
3. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów dotyczących uzależnień na terenie gminy.
4. Zwiększenie stabilności i bezpieczeństwa środowiska rodzinnego oraz społecznego.

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006r. (Dz.U. z 2012r. , POZ. 1169), oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

V. Zadania gminnego programu

- 1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych:**

- 1) Współpraca z oddziałami detoksykacyjnymi oraz placówkami ambulatoryjnego

- i stacjonarnego leczenia odwykowego.
 - 2) Kontynuowanie działalności gminnego punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych, ich rodzin i ofiar przemocy.
 - 3) Pomoc osobom uzależnionym w szybkim podjęciu leczenia (kierowanie, edukacja, wspieranie psychologiczne, porady prawne, praca socjalna)
 - 4) Informowanie społeczności o możliwościach uzyskania pomocy w zakresie terapii oraz najbliższych placówkach zajmujących się leczeniem osób uzależnionych.
 - 5) Inne zadania mające wpływ na zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej, wynikię w trakcie roku.
- 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniem, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;**
- 1) Psychoedukacja i zwiększanie kompetencji wychowawczych rodziców.
 - 2) Dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc Poradnictwo prawne, psychologiczne, terapeutyczne w punkcie konsultacyjnym.
 - 3) Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach edukacyjno- korekcyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.
 - 4) Doskonalenie gminnego systemu wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, współpraca oraz przepływ informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą socjalną, materialną, medyczną, prawną, psychologiczną i inną.
 - 5) Wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego rozwiązującego problemy przemocy w rodzinie.
 - 6) Prowadzenie postępowania przygotowawczego w sprawach o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego, wstępne motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz kierowanie do biegłych na badania w przedmiocie uzależnienia.
 - 7) Wspieranie realizacji programów profilaktycznych odbywa się na wniosek (WNIOSEK O DOFINANSOWANIE stanowi zał. 1 do Programu)

Realizacja w/w zadań będzie się odbywać z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych.

- 3. Zakup i utrzymania w sprawności wyposażenia oraz prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających z nadużywania alkoholu i używania substancji psychoaktywnych dla konsumentów i ich otoczenia, prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;**
- 1) Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu i zażywania narkotyków przez dzieci i młodzież.
 - 2) Uwzględnianie, w programach nauczania w szkołach, wiedzy o szkodliwości picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz o szkodliwości uzależnień behawioralnych
 - 3) Zakup wyposażenia oraz materiałów informacyjno-edukacyjnych dla placówek i urzędu (zakup broszur o tematyce uzależnień i przemocy, poradników, plakatów, ulotek, programów edukacyjnych, prenumerata czasopism)
 - 4) Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.
 - 5) Organizowanie kampanii edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

- 6) Szkolenie Kadr:
 - a) podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień, w tym w zakresie przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
 - b) kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie (wczesne rozpoznanie i krótka interwencja),
 - c) rozwijanie systemu kształcenia, doskonalenia zawodowego i odpowiedzialności zawodowej specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień,
 - d) podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.
- 7) Wspieranie działalności środowisk abstynenckich.
- 8) Realizację programów profilaktyczno-edukacyjnych, socjoterapeutycznych, kampanii i imprez sportowych, edukacyjno – szkoleniowych, organizowanie różnego typu przedsięwzięć np. Młodzieżowe Grupy Wsparcia, organizowanie klubów ze specjalnym programem terapeutyczno – rozwojowym, oraz programem profilaktycznym, konkursów, spektakli, masowych imprez profilaktycznych i innych działań wspierających wychowanie w trzeźwości). (WNIOSEK O DOFINANSOWANIE stanowi zał. 1 do Programu)
- 9) Z budżetu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych finansowane są koszty kalibracji, utrzymania, serwisu, przeglądów technicznych, zakupu części niezbędnych, w tym ustników/słomek oraz innych ponoszonych kosztów związanych z utrzymaniem sprawnego i prawidłowego funkcjonowania zakupionego alkomatu.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- 1) Współdziałanie z kościołem katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 2) Wspieranie działalności kuratorów sądowych wykonujących nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu.
- 3) Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi i samopomocowymi zajmującymi się statutowo profilaktyką problemów alkoholowych.
- 4) Współpraca i wspieranie inicjatyw instytucji statutowo działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 5) Udzielanie porad prawnych w ramach działalności Punktu Konsultacyjnego.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- 1) Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi w punktach sprzedaży w przedmiocie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności dot. sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym, łamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych, przy współudziale ustawowo uprawnionych organów (np. policja).
- 2) Kontynuacja działań wynikających z realizacji uchwał Rady Gminy dotyczących szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych.

- 3) Podejmowanie działań interwencyjnych w stosunku do osób łamiących przepisy ustawy – wnioskowanie o cofnięcie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego.

VI. Podmioty umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej na terenie Gminy Banie Mazurskie

- 1) Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- 3) Gminna Biblioteka Publiczna.
- 4) Szkoły Podstawowe na terenie gminy.
- 5) Gminny Ośrodek Kultury i Promocji.
- 6) Inne instytucje i stowarzyszenia.

VII. Źródła finansowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Źródła finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii:

1. środki finansowe na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z dochodów budżetu gminy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
2. zadania realizowane w ramach Gminnego Programu mogą być również finansowane z dotacji celowych oraz innych źródeł.
3. Wójt Gminy Banie Mazurskie ma prawo objąć szczególnym patronatem wybrane działania lub programy profilaktyczne.

VIII. Zasady wynagradzania członków gminnej komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych

1. Za udział w realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, członkom komisji przysługuje miesięczne wynagrodzenie w formie ryczałtu w wysokości 5% najniższego krajowego wynagrodzenia brutto. W przypadku, gdy w miesiącu nie odbędzie się co najmniej jedno posiedzenie, wynagrodzenie w danym miesiącu nie przysługuje.
2. Podstawą wypłaty ryczałtu jest lista obecności podpisana przez członka komisji i potwierdzona przez przewodniczącego komisji lub Pełnomocnika Wójta.
3. Członkom komisji przysługuje zwrot kosztów podróży służbowych środkami komunikacji publicznej lub za użycie samochodu prywatnego związanego z działalnością komisji.
4. Podstawą wypłacenia zwrotu kosztów podróży jest potwierdzona i rozliczona delegacja służbowa podpisana przez Pełnomocnika Wójta Gminy Banie Mazurskie ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

IX. Uwagi końcowe

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Banie Mazurskie na lata 2022-2025 jest w znacznej mierze kontynuacją założeń i działań Programów z lat poprzednich, gdyż jedynie działania profilaktyczne prowadzone w sposób systematyczny, racjonalny i dobrze zorganizowany pozwolą ograniczyć negatywne skutki uzależnień.

Osiągnąć wyżej założone cele można poprzez:

1. wspieranie programów profilaktycznych w szkołach, w tym programów rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, zwłaszcza w zakresie profilaktyki wskazującej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
2. aktywniejsze włączanie rodziców w profilaktykę;
3. inicjowanie działań profilaktycznych w pozaszkolnych placówkach dla dzieci i młodzieży;
4. wspierać programy profilaktyki selektywnej w miejscach o zwiększonym narażeniu na kontakt z substancjami psychoaktywnymi (kluby, dyskoteki, imprezy masowe);
5. objąć opieką dzieci i młodzież z grup ryzyka (środowiska zmarginalizowane społecznie, zagrożone demoralizacją i wykluczeniem społecznym);
6. szkolić kadrę profilaktyczną

Pierwszym źródłem informacji na temat alkoholu powinni być rodzice. Dlatego też powinno się organizować dla nich zajęcia wyposażające ich w wiedzę na temat alkoholizmu oraz sposobów rozmawiania ze swoimi dziećmi. Główny ciężar organizowania zajęć profilaktycznych w szkole spoczywa na pedagogu szkolnym. Nauczyciele, księża czy katecheci powinni wykazywać się co najmniej elementarną wiedzą na temat uzależnienia oraz umiejętnością rozpoznawania zażywania przez dzieci i młodzież alkoholu. Najlepsze efekty edukacyjne osiąga się w pracy metodami aktywnymi i systematycznością.